

foto: Henkjan Kievit

Distelachtigen (*Cardueae*) behoren, zoals Klit (*Artium*), Distel (*Carduus*), Wegdistel (*Onopordum*), Zaagblad (*Serratula*) en Centaurie (*Centaurea*).

De beste nectarplant

Dat distels een negatief beeld oproepen is niet helemaal vreemd, gezien een aantal eigenschappen die vooral de Akkerdistel tot een voor de landbouw lastig onkruid maken en hebben geleid tot de instelling van de distelverordening. Jammer, zou je kunnen zeggen, dat juist die plant één van de belangrijkste nectarbronnen vormt voor vlinders. Ongeveer 30 vlindersoorten foerageren regelmatig op Akkerdistel. Dit komt ondermeer doordat de Akkerdistel veel nectar produceert, de bloemen lekker geuren en paars zijn, een kleur die veel vlinders aantrekkelijk vinden. Behalve vlinders komen er ook veel andere insecten op de bloemen af, er bestaat zelfs distelhoning. Ook in de bloemhoofdjes, de bladeren en stengels leven allerlei insecten. Daarnaast komen er ook vogels op distels af, bijvoorbeeld het Puttertje, die ook wel Distelvink wordt genoemd.

Te veel groeikracht

Naast deze positieve eigenschappen heeft de Akkerdistel ook negatieve kanten. De planten hebben een zeer sterke groeikracht. Het is dan ook eigenlijk niemand aan te raden om de Akkerdistel eens in de tuin uit te proberen. Ze kan zich niet

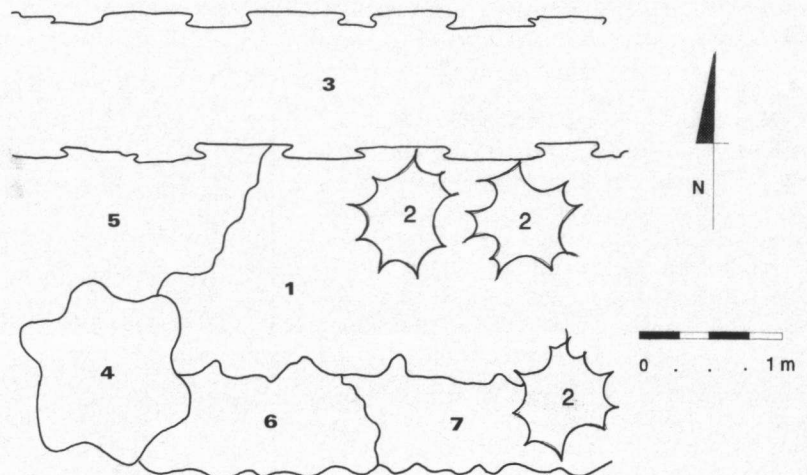
De Beekdistel (*Cirsium rivulare*), een distel met weinig stekels, is een soort die het in de tuin goed doet.

Distels - geliefd bij vlinderaars, verguisd door velen - worden in tuinen maar weinig toegepast. Ze hebben zo hun stekelige kanten en je moet dan ook weten waar je aan begint.

Distels behoren tot de Samengesteldbloemigen of Compositeten. Wat in omgangstaal wordt aangeduid met 'distel', betreft in het algemeen slechts één soort: de Akkerdistel (*Cirsium arvense*), of soms ook de Kale jonker (*C. palustre*). Er zijn echter meer geslachten die tot de

Distels in een mengeling met overige
tuinplanten in (rose)rode, zachtgele en blauwe tinten
ontwerp: Erik de Vries

- 1 = Beekdistel - *Cirsium rivulare* /
Echt Knoopkruid - *Centaurea jacea*
- 2 = Kruisdistel - *Eryngium x oliverianum*
- 3 = Ligusterhaag (na de bloei snoeien)
- 4 = Vlinderstruik - *Buddleja davidii* 'Nanho Blue'
- 5 = *Cephalaria gigantea*
- 6 = Hazepootje - *Ligurus ovatus* /
Grasanjer - *Dianthus plumarius*
- 7 = Zwerfheide - *Erica vagans*

alleen sterk uitzaaien, maar verbreidt zich ook met haar wortelstokken in alle mogelijke en meestal niet gewenste richtingen. Waar de plant de ruimte heeft kan het lukken door direct na de bloei te maaien en het maaisel af te voeren: in augustus/september bloeit ze dan voor een tweede keer. Zo ontstaat er een typische 'maai vorm' met een gedrongen groei. Ook de, normaal overdadige, zaadzetting komt dan in het gedrang, omdat de temperatuur gaat tegenwerken. De meeste zaden komen niet of slecht tot rijping.

Geschikte soorten voor de tuin

Voor de tuin zijn minder agressieve soorten beter geschikt. Het zijn meestal tweejarige of vaste planten die de hinderlijke wortelstokken missen, al zetten ze wel net zoveel zaad als de Akkerdistel. Bruikbare soorten zijn Wollige distel (*C. eriophorum*), Aarddistel (*C. acaule*), Ivoordistel (*C. diacanthum*) en de weinig gestekelde Beekdistel (*C. rivulare*). Slechts één soort, de Japanse vederdistel (*C. japonicum*), valt te kweken als eenjarige plant. Deze van origine vaste plant is in ons klimaat niet winterhard, maar kan rond eind april buiten worden gezaaid en bloeit dan in augustus/september. Er zijn diverse, tussen witte tot rode, kleurselecties van in de handel. De zaden komen slecht tot rijping, zodat we elk jaar opnieuw zaad moeten kopen, tenzij we met een winterdek van sparretakken de plant proberen over te houden.

Uiteraard zijn er binnen verwante geslachten genoeg andere soorten te vinden die ook goed in een tuin toepasbaar zijn. Voorbeelden zijn *Carduus defloratus*, Wegdistel (*Onopordum acanthium*), Mariadistel (*Silybum marianum*) en diverse soorten Knoopkruid (*Centaurea*). Ook Kruisdistel (*Eryngium spp.*), die helemaal geen Compositie maar een Schermbloemige is, past in dit beeld. Het leuke is dat het door elkaar verwerken van verschillende soorten een heel aardig beeld kan opleveren, dat des te meer aantrekkelijk wordt door de vele vlinders die er door worden aangetrokken.